

GEITENKAASBOERDERIJ 'T LEENHOF IN ZELE

't Leenhof van Marc De Maesschalck en Reinhilde Van de Vondel ligt in een mooi stukje landbouwgebied in Zele. Er is werk genoeg op dit bedrijf met 40 melkkoeien en 140 melkgeiten. De volledige productie van de geiten wordt op het bedrijf verwerkt tot verse geitenkaas. Delhaize is de grootste afnemer. – *Luc Van Dijk*

Bedrijfsleider en voorzitter van de Bedrijfsgilde van Zele, Marc De Maesschalck, ging eerst enige tijd buitenshuis werken. "Maar ik wist al snel dat ik liever boer wilde worden", start hij z'n verhaal. "Ik ben afgestudeerd aan de landbouwschool in Sint-Niklaas. Mijn ouders hadden vleesvee, melkvee en varkens. Op zoek naar een bijkomende activiteit zijn Reinhilde en ik in 1992 begonnen met geiten en kaasbereiding. De geitenhouderij stond toen in Vlaanderen nog in de kinderschoenen. De sector was klein en alternatief. Dat is vandaag helemaal anders, met grote en goed uitgebouwde, moderne geitenbedrijven. Ook wij hebben de geitenhouderij uitgebouwd tot een volwaardige tak op ons bedrijf."

Bedrijf op maat

"Ons bedrijf is nu op maat van wat mijn vrouw en ik met de hulp van familie aankunnen en we voelen ons er goed bij. We hebben het melkvee gehouden, niet alleen omdat mijn hart nog altijd een beetje bij de koeien zit, maar ook omdat we met een tweede bedrijfstak het risico kunnen spreiden. Met geitenmelk en koeienmelk houden we ook nog meer mogelijkheden open, als een of meer van de kinderen – wij hebben 4 kinderen tussen 12 en 16 jaar – het bedrijf zouden willen overnemen. We hebben nu met de geitenkaas al een beetje naam gemaakt. Wie weet kunnen we in de toekomst ook koemelk verwerken?"

Kaasproductie

Op 't Leenhof is de kaasmakerij uitgebreid en gemoderniseerd. "We verwerken alle geitenmelk tot verse geitenkaas. Om de stiel van kaasmaker onder de knie te krijgen, ben ik in de leer geweest bij een ambachtelijke kaasmaker in de Loire-streek waar de befaamde Crottin de Chavignol wordt geproduceerd. Wij hebben de productiewijze wat aangepast en produceren een zachtere kaas, meer naar de smaak van de Vlaamse consument. Nu worden de zachtere verse geitenkaasjes ook in allerlei kookprogramma's gepresenteerd en in veel restaurants staan ze op de kaart. Omdat hij niet hoeft te rijpen, kan onze verse kaas al na 3 dagen naar de klant."

Bij de verse melk doen we stremsel en zuursel. Van ongeveer 5 kg melk heb je 1 kg zachte kaas. De verhouding tussen stremsel en zuursel bepaalt de wrongel die je krijgt, en dus ook de kaas. We laten de melk gedurende 24 uur stremmen bij een temperatuur van 23,7 °C. De volgende dag scheppen we de wrongel uit in potjes met gaatjes zodat de wei eruit kan lekken. We doen ook wrongel in zakken voor latere verwerking; dat geeft iets drogere kaas. Nog een dag later wordt het kaasje uitgekeerd in een ander potje en kunnen we het verder afwerken. Tot het assortiment behoren: verse geitenkaas, verse geitenkaas met verse kruiden, met peper, met bieslook, verse geitenkaas gemengd met kruiden, verse geitenkaas met fruit ...

Dat we aan hygiëne de grootste aandacht geven, is vanzelfsprekend. Heel het productieproces is gecertificeerd volgens de HACCP-normen. Bij de productie komt nog veel handwerk kijken. Wij hebben ons wel een hoogtechnologisch toestel aangeschaft om de kaasjes vacuüm te kunnen afdekken met een folie voor langere houdbaarheid en voor de etikettering. Ik breng de producten met onze eigen koelwagen naar de klanten. Vroeger waren dat vooral delicatessenzaken, vandaag gaat het grootste deel naar Delhaize, waar we

sinds 2004 leveren. Wij hebben ook een trouw cliëntèle in onze hoevewinkel."

Luxe in de stal en in de weide

Een geit is zeer robuust, wordt weinig of nooit ziek, heeft weinig of geen stofwisselingsziekten, klauwproblemen of problemen met de vruchtbaarheid. Dat betekent niet dat er geen werk aan is, integendeel. De hygiëne in de stal moet op en top zijn. De potstal van de geiten en het jongvee wordt iedere dag met vers stro ingestrooid. De geitenstal uit 2004 is met zijn mooie volume en de open poort naar het westen goed geventileerd. Vorig jaar werd hij uitgebreid, deels als machineloods, deels

.....

Geitenkaas hoeft niet te rijpen en kan al na 3 dagen naar de klant.

.....

voor de 50 stuks jongvee die zich goed voelen in een 'luxueuze' potstal. Het rantsoen van de geiten bestaat uit maïs en gras, hooi uit de ruif en krachtvoeder. Het krachtvoeder is een specifieke mengeling gericht op de melkproductie en wordt in 2 beurten toegediend. Vandaag zit

er ook nog draf in het rantsoen, maar Marc is op zoek naar een geschikt vervangvoeder omdat draf te duur geworden is. Om het voeder en vooral het krachtvoeder meer evenwichtig te kunnen toedienen – de geiten eten dat krachtvoeder te snel op – heeft hij een voedermengwagen aangeschaft. Die wordt eerstdaags verwacht.

Van mei tot eind september kunnen de geiten overdag buiten grazen; het jongvee blijft binnen. "Het lukt mij aardig om de geiten na een dipje weer goed aan de melk te krijgen; ik denk dat dit ook te maken heeft met de kwaliteit van het grasland. De weiden worden op dezelfde manier onderhouden als voor de koeien, dat past het best in mijn systeem. De kavel wordt mee gemaaid met de andere percelen. Zo houd ik de wormbesmetting in de hand en hebben de geiten altijd vers gras."

De geiten worden tweemaal daags gemolken in een 24-stands melkstal met *rapid exit*. De gemiddelde jaarproductie bedraagt ongeveer 1200 l per geit. De levensuur van de geiten ligt tussen 5 en 6 jaar. Geiten met een goede persistentie worden niet ieder jaar opnieuw gedekt en worden doorgemolken. "Wij zijn gestaag kunnen groeien in melkproductie met eigen vrouwelijk fokmateriaal. Uit de jaarlingen selecteer ik de beste geiten om mee verder te kweken. De bokken voor de fokkerij komen van gerenommeerde fokbedrijven. De fokkerij is gericht op geiten met een gezonde uier en op melk met goede gehalten. Voor de bloedvoering gebruiken we ieder jaar andere bokken."

Lammerperiode

In het opfoklokaal is het vooral in de maanden februari en maart een drukte van belang. Het belangrijkste voor de pasgeboren lammeren is dat ze goed biest opnemen en goed leren drinken. Dat volgen we bij elk lam individueel op. "Ze krijgen 2 tot 3 keer per dag melk uit een pannetje. Daarna gaan ze in een groepsbox gedurende 1 tot 2 weken, tot ze goed uit een bak kunnen drinken. Als dat goed lukt, verhuizen ze naar een grotere box, waar ze melk drinken uit de goot; dat voedert gemakkelijk. Tot speenleeftijd blijven ze in deze stal. De kleine bokken worden wekelijks opgehaald. Ze leren drinken aan de speen omdat ze bij de opfokker op deze manier moeten kunnen drinken." ■

MARC DE MAESSCHALCK

Leeftijd: 45
Gemeente: Zele
Specialisatie: melkvee en melkgeiten, verwerking van geitenmelk tot kaas

De volledige productie van de geiten wordt op het bedrijf verwerkt tot verse geitenkaas.

© LUC VAN DIJCK

LAMSVLEES IS EEN DELICATESSE

De pasgeboren bokken hebben voor de professionele geitenhouderij geen waarde. Dirk Borgmans haalt de bokken op, verzorgt ze en fokt ze op tot de leeftijd van ongeveer 5 weken. Dan worden ze geslacht. Melkgeitenlamsvlees is een echte delicatessse. – *Luc Van Dijck*

Dirk Borgmans is 'bokkenmester' in bijberoep. "In mijn vroegere job als vertegenwoordiger van melkmachines kwam ik in Nederland op geitenbedrijven", vertelt Dirk. "Zo kwam ik ook in contact met enkele bedrijven die jonge bokken ophaalden en afmestten. De bokken hebben namelijk voor de melkgeitenbedrijven zelf geen nut. Dat bracht mij op het idee om hier in Vlaanderen hetzelfde te doen. Voor de sector zelf is het een goede zaak dat er voor de mannelijke dieren op deze manier een uitkomst is. Het is voor mij een erezaak dat alles strikt reglementair verloopt: het transport, de huisvesting, en de administratie met Sanitel en het FAVV."

"Regelmatig doe ik mijn ronde langs de geitenhouders om jonge bokken op te halen. Die zijn dan een paar dagen oud en wegen tussen 3 en 4 kg. Op het bedrijf van oorsprong moeten ze goed en voldoende

biest gedronken hebben, moeten de navel goed ontsmet zijn en moeten ze voorzien zijn van een elektronisch oormerk. Dat laatste is nodig wanneer de bokken later op export zouden gaan. De geitenhouder ontvangt voor zijn werk een kostendekkende vergoeding. Bij aankomst in de stal

.....

In het Zuiden is melkgeitenlamsvlees een gewaardeerde delicatessse.

.....

worden alle bokken gescand. Ik volg de dieren volledig digitaal op. Ik ken de kwaliteit en de uitval per bedrijf en spreek de bedrijven aan wanneer zij meer zorg moeten besteden aan de kwaliteit van de jonge bokken.

De jonge bokken worden goed verzorgd. Bij aankomst leid ik ze naar de spenen van de drinkautomaat, zodat ze direct weten waar ze kunnen drinken. Gedurende de opfokperiode hebben ze een rantsoen van warme melk op basis van melkpoeder naar believen. Ze zitten samen in boxen op stro en krijgen iedere dag vers stro. Als ze rondhuppelen, dan voelen ze zich goed, een bewijs dat alles in orde is. De stal wordt in de zomer geïsoleerd en in de winter verwarmd. Driemaal per dag doe ik een ronde in de stal om alles goed op te volgen, om te zien of ze goed drinken en gezond zijn. Er zijn weinig gezondheidsproblemen, hoewel dieren van verschillende bedrijven samenkomen. Daarom is een goede biestopname zo belangrijk. Als er problemen zijn met de gezondheid, gaat het meestal om een verkoudheid. De bokken worden volgens hun gewicht gesorteerd. Na 5 weken halen ze een

gewicht tussen 10 en 12 kg. Ze drinken gemiddeld 1 l per dag, in het begin zowat 0,5 l, tegen het einde tot 1,5 l. Na 5 weken gaan de dieren naar het slachthuis of op transport. De slachtdieren gaan meestal naar een gespecialiseerd slachthuis. Ik doe het transport 's avonds laat; dan zijn er geen files en kan het vervoer in de beste omstandigheden gebeuren. Bij aankomst in het slachthuis kunnen de lammeren tot rust komen in grote ingestrooide hokken. Zo hebben ze geen stress en dat heeft een positieve invloed op het vlees. Via de groothandel vindt het vlees zijn weg naar de horeca en naar beenhouwers. De dieren op transport zijn bestemd voor Zuid-Frankrijk en Spanje.

Melkgeitenlamsvlees is bij ons nog relatief onbekend. In het Zuiden is het een gewaardeerde delicatessen. Door het rantsoen op basis van kunstmelk is het vlees lichtroze, eiwitrijk en cholesterolarm. Wij kiezen ervoor om de Vlaming te laten kennismaken met dit product via de betere restaurants en via reportages in culinaire bladen. Stilaan maakt het stukje geitenlamsvlees ook in Vlaanderen opgang, aldus Dirk Borgmans. ■

GEITENFARM IS ALTIJD OP ZOEK NAAR BETER

Het vooruitstrevende geitenbedrijf De Geitenfarm in Nederlands-Limburg maakt gebruik van KI en van het paringssysteem Triple-A om te komen tot een uniformere veestapel met een hogere levensmelkproductie. De melkcarroussel doet ook dienst als krachtvoersysteem en de hooiruif is tegelijkertijd opdrijfhek en stroverdelers. – Diane

Schoonhoven, landbouwconsulent Boerenbond

De geiten van De Geitenfarm bevinden zich op 2 locaties in Nederweert-Eind: op de Houtsberg worden 1300 geiten gehouden, op de Bergenweg zijn er dat 2400. Enthousiaste bedrijfsleider is Bennie Aarts. "In

1994 startten we met het houden van geiten op de Houtsberg. In 2002 groeiden we naar ongeveer 1300 geiten. Onze melk zetten we zelf af naar Frankrijk. Om een volle vrachtwagen naar daar te kunnen laten rijden, hebben we beslist

denken over mogelijke verbeteringen in de bedrijfsvoering en de uitvoering hiervan.

Bewegende storuif

Omdat het bedrijf geen grond heeft, worden alle voeders aangekocht. Per 100 l melk wordt gemiddeld 61 kg krachtvoer gevoerd. Daarnaast krijgen de geiten stro, dat via een ruif wordt verdeeld. Als de geiten hiervan eten, valt door het knoeien het nodige stro in de pot; zo strooien de

De geiten krijgen tijdens elke melkbeurt krachtvoer in de melkput.

geiten zelf de stal in. Door middel van een sensor en kraanbediening wordt de ruif steeds afgestemd op de hoogte van de pot. Ze kan ook vrij van voren naar achteren in de stal bewegen en zo kan zij ook gebruikt worden als opdrijfhek. Naast het krachtvoer en stro krijgen de geiten ook kuilgras uit gewikkelde pakken. Normaal gezien wordt hooi vervoerd, maar dat is momenteel erg duur. Het gebruikte kuilgras is wel zeer droog om listeria en boterzuur te voorkomen. Sowiezo wordt geen maïs gevoerd, omdat maïs makkelijker gaat broeien en daardoor de kwaliteit minder wordt. "Van de gewikkelde pakken worden er meer dan 100 tegelijkertijd

om in 2006 een tweede locatie te bouwen, namelijk de Bergenweg." Naast de 1300 melkgeiten zijn op de Houtsberg ook 100 rammen en 900 lammeren aanwezig. Drie personeelsleden werken hier ongeveer 110 uur per week. Bennie zelf bewaakt zijn veestapel door hier elke week nog eenmaal te melken. Door de inzet van personeel heeft hij tijd over om na te

De melkcarroussel doet overdag dienst als krachtvoederautomaat.

gekocht. Voordat we tot deze aankoop overgaan, gebruiken we eerst enkele pakken op proef. Alleen gras van goede kwaliteit wordt vervoerd. Het gras of hooi wordt 40 keer per dag automatisch gevoerd, zo voorkomen we dat de geiten diarree krijgen", zegt Jelle van de Mortel, bedrijfsleider van de Houtsberg.

Krachtvoer en melkproductie gekoppeld via oormerk

De geiten krijgen tijdens elke melkbeurt krachtvoer in de melkput. Op de Houtsberg worden de geiten gemolken in een 4 x 25-stands zij-aan-zijmelkstal, waar schotjes gemaakt zijn tussen de verschillende standen, zodat de geiten elkaars krachtvoer niet kunnen opeten. Hier krijgen de geiten via krachtvoerboxen de rest van het krachtvoer. In totaal zijn op de Houtsberg 50 krachtvoerautomaten aanwezig. De krachtvoergift tijdens de melkbeurt voorkomt dat alle krachtvoer aan de automaten moet worden opgenomen, wat de druk op de krachtvoerautomaten zou verhogen en daarmee ook de stress.

Op de Bergenweg worden de geiten ook tijdens de melkbeurt gevoerd, maar daar wordt de 84-standscarroussel ook gebruikt om doorheen de dag krachtvoer te verstrekken. Hierdoor draait de carroussel bijna 24 uur per dag, wat ook nodig is om alle geiten in hun krachtvoerbehoefte te voorzien. Nadeel hiervan is dat het lastig is om het onderhoud uit te voeren. De krachtvoergift wordt de eerste 60 dagen opgebouwd naar een melkproductie van 4,5 l per dag. Vervolgens wordt de krachtvoergift afgestemd op de werkelijke melkproductie. Via de elektronische oornummers wordt de geit herkend in de melkput, waar de melkregistratie gebeurt. Ook via de oornummers wordt de geit in de krachtvoerboxen herkend, zodat de hoeveelheid krachtvoer gekoppeld wordt aan de melkgift.

Elke 6 weken doen de geiten in het eerste jaar na aflammeren mee aan de melkcontrole, zodat het vet- en eiwitgehalte wordt bepaald. Deze gehalten worden ook verrekend in de krachtvoergift. De duurmelkers staan in een aparte groep. Van deze geiten wordt het individuele vet- en eiwitgehalte niet bepaald, maar wordt alleen gekeken naar de gemiddelde gehalten van de tank. Om de 6 weken wordt de conditiescore van de geiten bepaald. Van de te vette geiten wordt 10% krachtvoer afgetrokken, de te magere

geiten krijgen net 10% krachtvoer bij. De gemiddelde melkproductie van de groep duurmelkers bedraagt ongeveer 4,3 l per dag, de andere geiten zitten rond de 4,7 l per dag.

Triple-A-systeem

De laatste jaren werden veel lammeren opgefokt om de groei van het bedrijf met eigen kweek mogelijk te maken. Nu het bedrijf op punt staat, worden alleen nog de zeer goede geiten gedekt. Men let met name op persistentie en niet op de maximale melkproductie. Jaarlijks selecteert een expert tijdens een melkbeurt op basis van exterieur 400 goede geiten die in aanmerking komen voor KI. Van deze geiten worden vervolgens de afstamming, melkproductie ... nagegaan. Zodoende heeft men uiteindelijk 300 geiten die geïnsemineerd worden. Bij de selectie van geiten en een passende bok wordt gebruikt gemaakt van het Triple-A-systeem, wat wil zeggen dat gekeken wordt naar de juiste combinatie van melktypische en robuuste eigenschappen van geit en bok. De inseminaties gebeuren in de melkput, hiervoor is een zij-aan-zij-melkstand het meest praktisch. Op één dag kunnen 100 geiten geïnsemineerd worden, waarbij 5 personen nodig zijn en elk zijn eigen taak heeft. Op De Geitenfarm wordt gebruik gemaakt van zowel Frans als Nederlands sperma. Van de dieren die geïnsemineerd werden met vers sperma is ongeveer 70% drachtig, bij ingevroren sperma is dit ongeveer 50%.

Eigen bokken dekken een deel van de veestapel. In principe worden alle bokken van goede moeders aangehouden. Vervolgens worden alle bokken ook via het Triple-A-systeem beoordeeld. De bokken die bij de eigen geiten passen, mogen op het bedrijf blijven. De bokken die vooral eigenschappen hebben die niet nodig zijn voor de bestaande geitenstapel worden verkocht. Na 3 jaar gebruik van dit Triple-A-systeem blijken de bokken uniformer te zijn, met minder extreme kenmerken.

Voor de registratie van de afstammingsgegevens van de geiten maakt men ook gebruik van elektronische oormerken. Bij de geboorte wordt gelijk met het oornummer van het lam ook het nummer van de moeder mee ingescand. In de aflammerperiode is er dag en nacht iemand in de stal, zodat steeds duidelijk is welk lam bij welke geit hoort. Direct na de geboorte krijgt ieder lam een zakje om de nek met

het juiste oornummer erin en wordt de navel ontsmet met jodium en kalk, om de navel snel te laten indrogen. Vervolgens wordt het lam naar de biestafdeling gebracht. Daar wordt het oornummer gezet en biest gegeven. In totaal moet het lam 400 ml opnemen voordat het de biestbox mag verlaten. Per beurt wordt maximaal 150 ml gegeven. Gekleurde streepjes geven aan hoeveel biest een lam

ruimten. Als de lammeren gespeend worden, eten ze dagelijks normaal gezien ongeveer 400 g krachtvoer. Vanaf het spenen wordt het krachtvoer 4 keer per dag verstrekt, zodat het voer in kleinere porties wordt verstrekt zoals ook bij de melkgeiten het geval is. Voor het voeren maakt men gebruik van een automatisch voersysteem. Wel wordt dit systeem nog 2 keer per dag handmatig bediend om de

Jongvee wordt meermaals daags automatisch gevoederd.

heeft opgenomen. Deze manier is nuttig omdat verschillende medewerkers biest aan de lammeren geven.

Opfok

Tot het spenen bevinden de lammeren zich in mechanisch geventileerde ruimten. Hier meet een sensor de ingaande temperatuur, deze mag maximaal 3 °C verschillen van de binnentemperatuur. Is het verschil groter, dan wordt de buitenlucht eerst over de voergang naar de achterkant van de stal geleid. Zo wordt de lucht opgewarmd en pas dan mag ze over de lammeren gaan. Na het spenen worden de lammeren gehuisvest in natuurlijk geventileerde

lammeren te kunnen controleren. Elke groep lammeren beschikt over 2 waterbakken, zodat er altijd vers water aanwezig is, ook al is één bak bevuild. Als drinkwater maakt men gebruik van leidingwater omdat dat een constante, zekere kwaliteit heeft. Elke 3 weken worden de lammeren op gewicht geselecteerd zodat groepen met gelijke lammeren ontstaan. Vanaf september gaan de lammeren allemaal bij de bok, op een gewicht van 35 kg. Klaar voor de volgende generatie, die op haar beurt vooruitgang zal betekenen! ■

GEZONDE GEITENMELK

Melk en zuivelproducten leveren een belangrijke bijdrage tot een gezonde voeding. De consumptie van melk biedt op nutritioneel vlak veel voordelen. Dat geldt zeker ook voor geitenmelk. – *Luc Van Dijck*

Melk is een belangrijke bron van proteïnen, vitaminen en mineralen. Qua samenstelling en voedingswaarde verschilt geitenmelk niet veel van koemelk. De belangrijkste voedingscomponenten van geitenmelk zijn water (88%), lactose of melksuiker (4,6%), hoogwaardige eiwitten (3%) en vetten (3,6%). Geitenmelk is een goede bron van mineralen (calcium, fosfor, kalium, zink) en van vitaminen (vooral B2 en B3 en de vetoplosbare vitaminen A en D in volle-melkproducten en kaas). In de brochure 'Geitenmelk ... Gezondheid!', uitgegeven door de Vlaamse Beroepsgeitenhouderij in juni 2007, behandelt Frank Van Bocktael de voordelen van geitenmelk. Op basis van literatuuronderzoek stelt de auteur dat de mineralen in geitenmelk beter opneembaar lijken dan die in koemelk. Ook stelt hij dat

onderzoek aanwijzingen geeft dat geitenmelk het cholesterolgehalte meer verlaagt dan koemelk, mede door het hogere gehalte middellange ketenvetzuren. Geitenmelk bevat 10 keer meer oligosacchariden dan koemelk. Oligosacchariden beschermen tegen ziekteverwekkende bacteriën in de darmen en stimuleren de groei van gunstige bifidobacteriën in het maag-darmkanaal. Mogelijk versterkt dit het immuunsysteem. Geitenmelk lijkt minder allergeen dan koemelk, maar ook geitenmelk kan allergische reacties geven. Volgens NICE is geitenmelk echter geen goed alternatief in geval van een koemelkeiwitalergie omdat de eiwitstructuren in de melk van verschillende diersoorten vergelijkbaar zijn (*Nutrinews* 4, 2005). Zoals ook in het voorwoord van de brochure wordt vermeld, is het voor de meeste gegevens nog wachten op

Tabel 1 Nutriënten (per 100 gram) in geitenmelk en koemelk – Bron: Nubel, Voedingsmiddelenatlas, 6 aug 2007 (volle melk) en 11 jun 2012 (geitenmelk)

Nutriënten per 100 g	Geitenmelk	Koemelk (volle melk)
Energie (kcal)	62,00	65,00
Energie (kJ)	259,00	271,00
Eiwitten (g)	2,95	3,30
Vetten (g)	3,55	3,60
Verzadigde vetzuren (g)	2,55	2,35
Enkelvoudig onverzadigde vetzuren (g)	0,85	0,90
Meervoudig onverzadigde vetzuren (g)	0,13	0,08
Omega 3-vetzuren (g)	0,03	0,02
Omega 6-vetzuren (g)	0,11	0,06
Linolzuur (g)	0,11	0,05
Transvetzuren (g)	-	-
Cholesterol (mg)	11,00	12,00
Verteerbare koolhydraten (g)	4,55	4,80
Suikers (g)	4,55	4,80
Zetmeel (g)	0,00	0,00
Vezels (g)	0,00	0,00
Water (g)	88,00	87,73
Natrium (mg)	46,00	44,45
Kalium (mg)	187,00	158,50
Calcium (mg)	115,00	120,00
Fosfor (mg)	100,00	84,20
Magnesium (mg)	14,00	10,23
IJzer (mg)	0,08	0,05
Koper (mg)	0,03	0,00
Zink (mg)	0,40	0,40
Selenium (µg)	0,70	2,10
Vitamine A-activiteit (µg)	50,00	37,32
Vitamine B1 (mg)	0,05	0,04
Vitamine B2 (mg)	0,14	0,17
Vitamine B12 (µg)	0,08	0,48
Vitamine C (mg)	1,00	1,28
Vitamine D (µg)	0,25	0,08

bevestiging via klinisch onderzoek. Wetenschappelijk onderzoek moet de kennis op domeinen als voeding en gezondheid nog verder verfijnen. ■